

Memòria de
**l'Agència de
Salut Pública de
Catalunya**
2013

Crèdits

Coordinació

Núria Teira

Autors

Miquel Angel Arasa
Esther Bigas
Xavier Blanes
Conxa Castell
Marta Coronado
Joan Cots
Isidre Ferran
Patricia Gosalbez
Joan Guix
Teresa Hernandez
Montserrat Moscatel
Anna Palou
Joan Ramon Pastor
Laura Ramirez
Anna Rodés
Montserrat Rodriguez
Núria Teira

Maquetació

Càndid López

Assessorament i correcció lingüística

Secció de Planificació Lingüística del Departament de Salut

© 2014, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.
Agència de Salut Pública de Catalunya

Primera edició: Barcelona, setembre 2014

Dipòsit legal: B 20205-2014

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement 3.0 Espanya de Creative Commons.

La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/deed.ca>

Presentació

Presentació

Ens complau presentar la memòria de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) de l'any 2013 amb la il·lusió de poder mostrar els eixos estratègics i la feina feta amb l'esforç, la responsabilitat, la creativitat i l'entusiasme de tot l'equip de professionals que la formen.

L'ASPCAT és responsable tant de la promoció i la protecció de la salut, la prevenció i la gestió de les alertes epidemiològiques i alimentàries, la salut mental i les addiccions, com de la salut laboral.

Els seus serveis s'orienten a la ciutadania, al món local i a sectors econòmics clau com l'alimentació, el comerç, la indústria o el turisme, i s'adrecen fonamentalment a la gestió dels riscos alimentaris i ambientals per a la salut, a la promoció dels estils de vida saludables, i també al foment de la responsabilitat de les persones i dels operadors econòmics sobre l'impacte de les seves actuacions en la salut individual i col·lectiva i en l'ús dels serveis sanitaris.

En aquesta publicació, d'una manera resumida i visual, hem procurat recollir les línies de treball i les actuacions més significatives que hem portat a terme durant l'exercici 2013 incorporant-hi alguns aspectes de responsabilitat social corporativa.

Naturalesa

A la meitat de l'any 2012 es va crear l'ASPCAT que agrupa les entitats de diversa naturalesa organitzativa que fins llavors eren les responsables de la salut pública: la Direcció General de Salut Pública, l'Agència de Protecció de la Salut i l'Agència de Seguretat Alimentària.

Amb naturalesa jurídica d'empresa pública i sota la Secretaria Sectorial de Salut Pública del Departament de Salut, hem evolucionat cap a una sola entitat i hem progressat en eficiència i eficàcia.

L'any 2013, dins del procés de reestructuració del Departament de Salut, l'ASPCAT i l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (ICAM) queden adscrits a la Secretaria de Salut Pública.

Aquestes modificacions afecten l'estructura orgànica, amb una motivació integradora dels àmbits de la salut pública sense que afectin els fonaments de la Llei de salut pública, però mantenint-ne les funcions i els objectius.

Amb naturalesa jurídica d'empresa pública i sota la Secretaria Sectorial de Salut Pública, hem evolucionat cap a una sola entitat.

Estructura territorial

Barcelona

Servei Regional

Edifici Josep Salvany,
Roc Boronat, 81-95
08005 Barcelona
Tel. 93 551 39 00

Equip Territorial de Salut Pública ETSP Alt Penedès

Pl. Joan Casanoves, locals 2, 3 i 4
08770 St Sadurni d'Anoia

ETSP Baix Llobregat Centre Nord Font Santa

Edifici Walden, 7
Ctra. Reial, 106
08960 St Just Desvern

ETSP Barcelonès Nord

Torrassa, 25-27-29, local 1
08930 St Adrià del Besòs

ETSP Barcelonès Sud Baix Llobregat Delta Litoral

Rda Can Rabadà, 2
08860 Castelldefels

ETSP Garraf

Pça. Beatriu de Claramunt, 7
08800 Vilanova i la Geltrú

ETSP Maresme

C. Arnau de Palau, 19
08303 Mataró

ETSP Vallès Occidental Est

CAP Centre
C. St Pau, 32
08201 Sabadell

ETSP Vallès Occidental Oest

CAP Turó de Can Mates
Ctra. Vallvidrera, 38
08173 St. Cugat del Vallès

ETSP Vallès Oriental

Av. Prat de la Riba, 84
08401 Granollers

Agència de Salut Pública de Barcelona

Pl. Lesseps, 1, 4^a,
08023 Barcelona

Tel. 932 384 565

Unitat Salut Laboral (USL)

Barcelonès Nord i Maresme

Gaietà Soler, 6-8, e. 3^a,
08911 Badalona
Tel. 934 648 464

USL Costa de Ponent

C. Rossell, 4-6,
08902 Hospitalet de Llobregat
Tel. 933 324 693

Unitat de Vigilància

Epidemiològica UVE zona sud

Hospital Universitari de Bellvitge

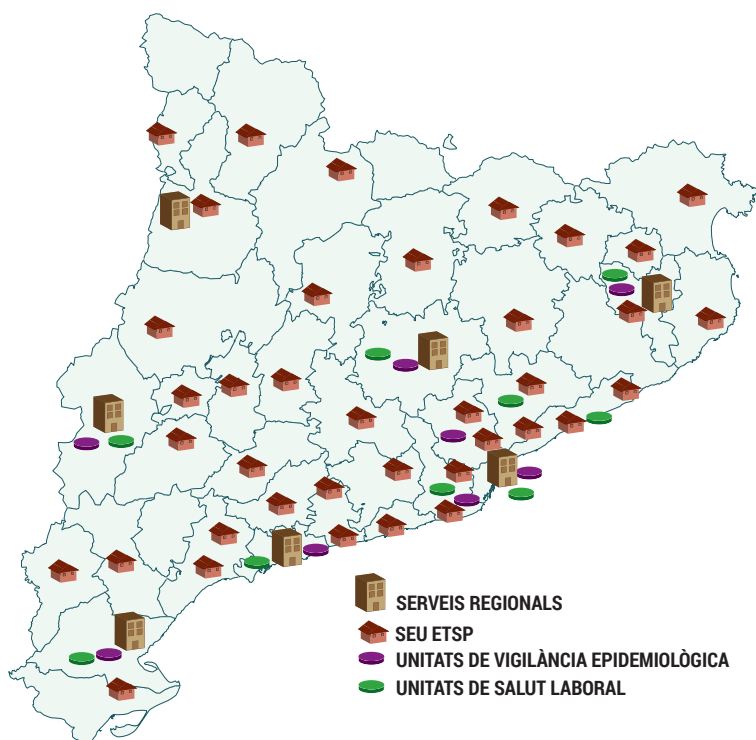
Edifici antiga escola d'infermeria
C. Feixa llarga s/n 3a planta
08907 l'Hospitalet de Llobregat

USL Vallès

Ronda dels Pinetons, 8
08100 Mollet del Vallès
Tel. 935 636 130

**L'Agència s'estructura
en els serveis centrals i
en set serveis regionals,
amb 38 oficines arreu de
Catalunya.**

**La seu central de
l'organització està
localitzada a l'edifici
Salvany, al carrer de Roc
Boronat, 81-95. 08005
Barcelona.**

L'Agència de Salut Pública de Catalunya

UVE Vallès Occidental i Oriental

Ctra. Vallvidrera, 38
08173 St. Cugat del Vallès
Tel. 935 618 096

Catalunya Central

Servei Regional i UVE

Muralla del Carme, 7, 1r
08240 Manresa
Tel. 93 875 33 82

ETSP Bages-Berguedà

C. Dr. Soler i March, 6, 5è
08242 Manresa

ETSP Osona

Ed. del Sucre
C/ Ramon d'Abadal i de Vinyals, 5
08500 Vic

ETSP Anoia Solsonès

Av. Pau Casals, 21
08700 Igualada

USL

Flor de Lis, 33,
08242 Manresa
Tel. 938 732 550

Girona

Servei Regional i UVE

Pompeu Fabra, 10
17002 Girona
Tel. 872 97 50 00

USL

Maluquer Salvador, 11,
17002 Girona
Tel. 972 941401

ETSP Alt Empordà

C. Clerch i Nicolau, 5
17600 Figueres

ETSP Baix Empordà

C. Hospital, s/n
17220 St. Feliu de Guíxols

ETSP Garrotxa

C. Riudaura, 94
17800 Olot

ETSP Gironès

C. Bòbiles, 9
17460 Cerà

ETSP Pla de l'Estany

C. Catalunya, 48
17820 Banyoles

ETSP Ripollès

C. Progrés, 22
17500 Ripoll

ETSP Selva

C. Empordà, 5
17185 Vilobí d'Onyar

Camp de Tarragona

Servei Regional i UVE

Av. Maria Cristina, 54
43002 Tarragona
Tel. 977 22 41 51
Fax 977 24 96 41

USL

C. Camí de Riudoms, 53, 1ª planta,
43202 Reus
Tel. 977 778 506 i 675 78 92 56

ETSP Ponent

Pss. de Sunyer, 4-6
43202 Reus

ETSP Levant

Av. Maria Cristina, 54
43002 Tarragona

Lleida

Servei Regional, USL i UVE

Av. de l'Alcalde Rovira Roure, 2
25006 Lleida
Tel. 973 70 16 00

SR a l'Alt Pirineu i Aran

Pl. Capdevila, 22, baixos
25620 Tremp Tel. 973 65 46 17

ETSP Segrià i Noguera

Av. de l'Alcalde Rovira Roure, 2
25006 Lleida

ETSP Garrigues

Av. Francesc Macià, 1
25400 Les Borges Blanques

ETSP Urgell i Segarra

C. Guissona, s/n
25300 Tàrraga

ETSP Pla d'Urgell

Ctra. Miralcamp, s/n
25230 Mollerusa

Terres de l'Ebre

Servei Regional i UVE

La Salle, 8
43500 Tortosa
Tel.: 977 44 81 70

USL

C. Cristòfol Colom, 16-20, 43500
Tortosa
Telèfon: 675 78 92 56

ETSP Baix Ebre

C. Adrià d'Utrecht, 3
43500 Tortosa

ETSP Montsià

C. Logronyo, 5 Baixos
43870 Amposta

ETSP Ribera d'Ebre

C. Benet Messeguer s/n
43740 Móra d'Ebre

ETSP Terra Alta

C. Povet de la Plana s/n
43780 Gandesa

L'Agència de Salut Pública de Catalunya

Òrgans de direcció, participació i assessorament

Consell d'Administració

És l'òrgan superior de Govern i direcció de l'Agència, que està integrat per representants dels ens locals, CatSalut, i els departaments d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; Territori i Sostenibilitat; Empresa i Ocupació; Benestar Social i Família, i Economia i Coneixement.

Direcció

El director és proposat pel conseller de Salut i nomenat pel Govern. Assumeix la direcció i la gestió ordinària de l'Agència d'acord amb els criteris d'actuació del Consell d'Administració.

Secretaria Sectorial de Salut Pública

Es crea per donar el màxim impuls a les polítiques i estratègies de salut pública per garantir les funcions de l'autoritat sanitària i d'òrgan rector en matèria de salut pública i per vetllar per l'eficàcia, la coordinació, l'avaluació i la comunicació interdepartamental, intersectorial i interna. Assumeix la direcció de l'Agència.

Consell Assessor

El Consell està format per una vintena d'experts. És un òrgan consultor sobre aspectes tècnics i científics de la salut pública i s'encarrega de fer declaracions institucionals i d'elaborar estudis i dictàmens sobre aspectes rellevants de la salut pública.

Estratègia

Estratègia

Missió

Vetllar per la millora de la salut individual i col·lectiva mitjançant l'execució de polítiques de salut a través de la promoció per a la salut, la protecció i la vigilància de la salut i la seguretat alimentària.

Vetllar per la millora de la salut individual i col·lectiva mitjançant l'execució de polítiques de salut

Visió

Ser una institució de referència en matèria de salut pública. Prestar coordinadament els serveis amb les institucions i les organitzacions, en especial, les del territori.

Valors

Ser resolutiva, proactiva, equitativa, eficient, garant de l'acció en salut pública, centrada en les necessitats de salut de la població, tot això treballant amb rigor científic i fomentant la participació i la cooperació.

Eixos

Salut en totes les polítiques

- Liderar les polítiques de salut pública del Govern mitjançant el Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP), coordinat amb el Pla de salut de Catalunya.
- Augmentar la qualitat i els anys de vida amb bona salut, reduir les desigualtats i promoure l'equitat, incloent-hi la perspectiva de gènere.
- Consolidar un model propi de salut laboral en les polítiques de salut pública.
- Col·laborar i participar activament en els ens locals i la societat civil en matèria de salut pública.

Augmentar la qualitat i els anys de vida amb bona salut de la població.

Anticipació i resposta a les necessitats de salut dels ciutadans

- Implementar un model predictiu que permeti preveure les necessitats futures i col·laborar en la planificació de respostes en salut pública.
- Donar resposta àgil, experta i contínua (atenció 7 x 24) davant les alertes i les emergències en salut pública, i a la vegada minimitzar els riscos de l'entorn.
- Actualitzar el catàleg de serveis i dissenyar la cartera de serveis ajustada a les necessitats de salut del territori.

Implementar un model predictiu que permeti preveure les necessitats futures.

Professionalització i excel·lència

- Fomentar el *benchmarking* i la recerca aplicada.
- Potenciar la visibilitat en matèria de salut pública mitjançant una política de comunicació àgil i eficaç.
- Millorar la qualitat i la disponibilitat de les dades per ajudar a prendre decisions i avaluar-ne els resultats.

Sostenibilitat del model

- Integrar la salut pública i comunitària en el model d'atenció a les persones.
- Fomentar l'ús de les tecnologies per apropar-nos encara més a la població.
- Fer una revisió per optimitzar i simplificar processos.

Estratègia

Pla Interdepartamental de Salut Pública. PINSAP

Protegir i millorar la salut de la població requereix l'acció de tot el Govern; és el que es coneix com una estratègia de «salut en totes les polítiques». Aquesta estratègia és recomanada internacionalment per organismes com l'Organització Mundial de la Salut (OMS), que la recull a l'hora de plantejar l'Estratègia de salut 2020. S'estima que el 80% dels factors que determinen la salut són fora del sistema sanitari i es relacionen amb l'entorn, els factors socioeconòmics i els estils de vida

La Llei de salut pública de Catalunya (18/2009) va establir el desenvolupament del Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP), coordinat amb el Pla de salut, com a eina bàsica per desenvolupar les accions de salut pública a Catalunya. Les seves propostes són vinculants per al Govern.

El PINSAP pretén mobilitzar tots els sectors del Govern, de les administracions públiques catalanes i de la societat amb influència sobre el benestar associat a la salut de la població per tal de contribuir conjuntament a l'elaboració de polítiques públiques saludables. L'objectiu és desenvolupar iniciatives determinades de promoció i de protecció de la salut, particularment adreçades als grups més vulnerables.

Amb la mateixa vigència que el Pla de salut de Catalunya, el PINSAP inicia un procés gradual de foment de la intersectorialitat en el disseny i la pràctica d'iniciatives sobre els determinants col·lectius de la salut.

Els objectius del PINSAP són:

- Millorar la salut de la població a partir de l'acció interdepartamental i intersectorial.
- Incorporar efectivament la salut com un dels eixos de la política governamental (salut a totes les polítiques).
- Implicar tots els departaments del Govern perquè puguin capitalitzar la seva influència positiva sobre la salut.
- Millorar la coordinació i promoure sinèrgies que comportin un increment de l'efectivitat, l'eficiència i l'equitat de les polítiques intersectorials sobre la salut i el benestar.

Pla pioner a nivell internacional, que s'adapta a l'Estratègia Salut 2020 de l'OMS i recull el mandat de la Llei de Salut Pública

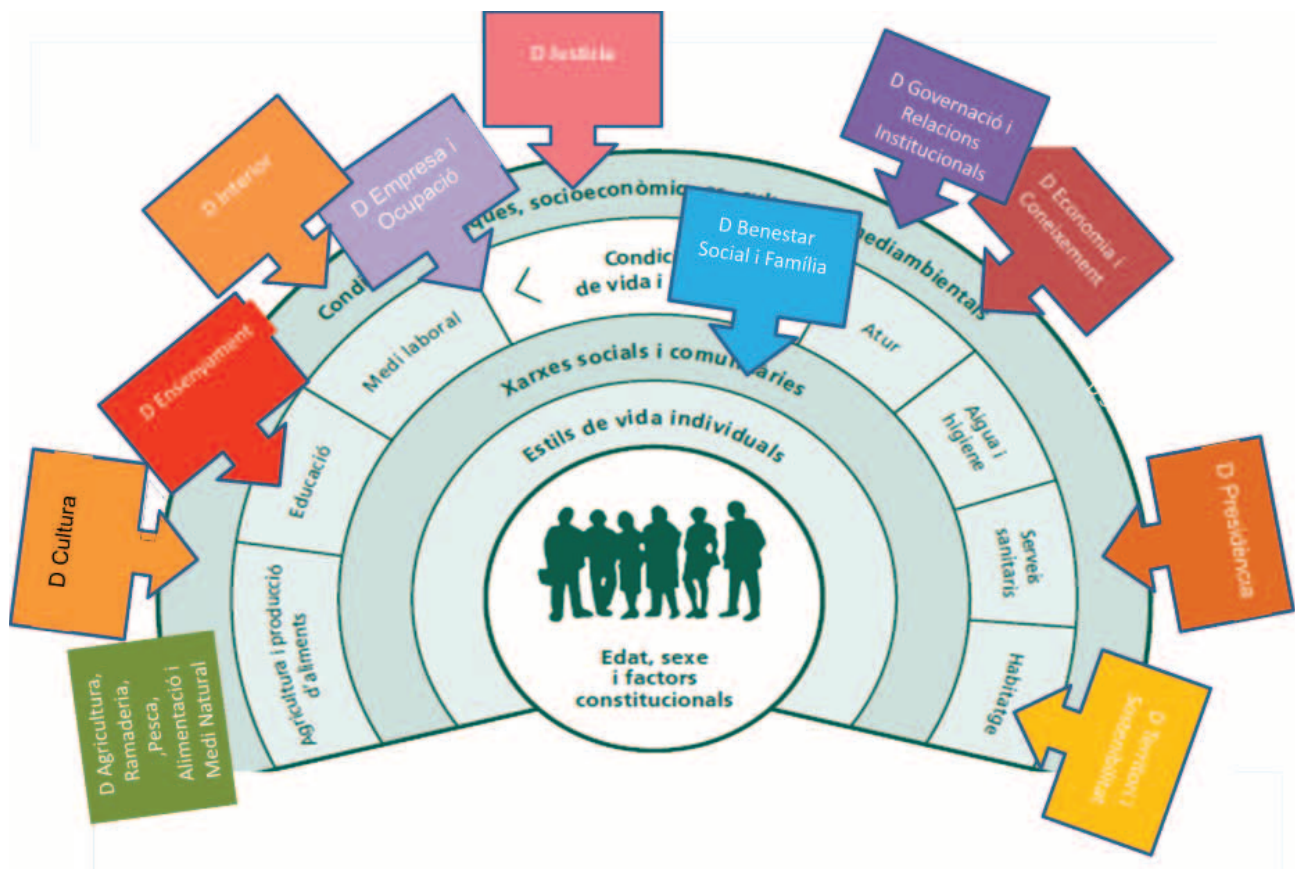

El 80% dels factors que determinen la salut estan fora del sistema sanitari i es relacionen amb l'entorn, els factors socioeconòmics i els estils de vida.

Un acord de Govern del 20 de novembre del 2012 va crear la Comissió Interdepartamental de Salut (CIS), encarregada d'elaborar el Pla, en la que hi ha representants de tots els Departaments del Govern i està liderada des de Salut Pública del Departament de Salut. A més el Departament de Salut ha conformat un grup de treball de suport a l'elaboració del Pla.

Salut en totes les polítiques del Govern.

S'han consultat més de 42 entitats representatives de les administracions, institucions, agents socials i econòmics, societats científiques, corporacions professionals i societat civil en general.

Estratègia

Les activitats del PINSAP són de dos tipus:

- D'una banda aquelles que promogui cadascun dels Departaments en l'exercici de la seva pròpia responsabilitat i competències. En aquest cas, la comissió interdepartamental procedeix a l'anàlisi de les activitats i serveis de cada Departament que tenen un impacte rellevant sobre la salut de la població tant pel que fa a la promoció com a la protecció de la salut.
- D'altra banda es proposen i dissenyen noves activitats intersectorials de promoció de la salut, sobre tot en el marc de les condicions de vida i altres determinants de la salut. En ocasions s'ha decidit impulsar accions que estan en marxa i que tenen un gran potencial.

Incorporar la visió de salut en el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques.

El marc temporal del PINSAP és 2014-2015 en l'horitzó 2020. S'han acordat un conjunt de 30 actuacions noves o que potencien el seu component interdepartamental i intersectorial, agrupades en dos eixos i 14 àmbits:

- Eix 1: Incrementar els anys en bona salut de la població de Catalunya (Promoure una Catalunya més saludable).

Inclou actuacions en diferents àmbits de la mobilitat, alimentació, entorn, ocupació, urbanisme i habitatge, educació, cultura i lleure, sistema sanitari, polítiques socials.

- Eix 2 Global: Incorporar la visió de salut en el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques.

Inclou la incorporació de la perspectiva de salut i equitat en la presa de decisions, l'optimització de l'ús de dades, l'impuls a la recerca, el compromís intersectorial i inter-administracions, en especial amb l'administració local i la participació de tota la comunitat, incloent entitats i societat civil.

El pla inclou l'avaluació de cadascuna de les actuacions i del PINSAP en global.

Les persones

Les persones

Acull prop de 1.500 professionals de la medicina, veterinària, farmàcia, infermeria, biologia, psicologia, així com altres especialitats, que presten serveis de forma regionalitzada. Disposen d'una xarxa de laboratoris acreditats i treballen en col·laboració amb l'atenció primària i hospitalària i altres agents comunitaris. Estan organitzats d'una manera matricial que atén dos eixos principals: les línies de servei i el territori. També inclou la tecnoestructura que presta serveis al conjunt de l'organització.

Fem equip

El compromís amb els professionals de l'ASPCAT en l'àmbit de la formació s'ha mantingut també en una situació de manca de recursos per a aquestes accions, mitjançant el manteniment de programes de formació interns, impartits per persones dels diferents equips de treball i utilitzant les noves tecnologies i noves formes de treball a través de les comunitats de pràctiques

Els recursos econòmics

Els recursos econòmics

El pressupost inicial de l'ASPCAT del 2013 és la pròrroga pressupostària de l'exercici 2012 aprovat pel Departament de Salut i el Govern de la Generalitat de Catalunya.

Disposem d'uns pressupostos ajustats a les necessitats de l'Agència que permeten disposar dels recursos suficients per realitzar la seva activitat amb un alt nivell de qualitat. La nostra estructura ha permès obtenir un percentatge d'autofinançament del 14%.

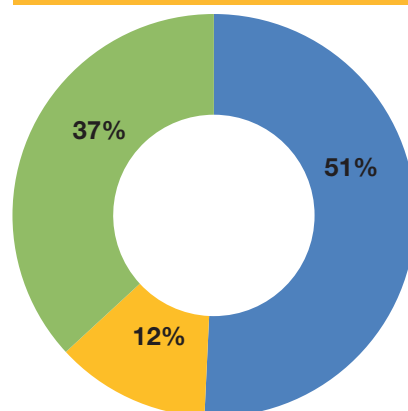
Optimitzem els recursos econòmics

Taula resum despeses 2013

Remuneració del personal	54.485.128,96 €
Despeses corrents de béns i serveis	13.310.057,06 €
Transferències corrents (principalment adquisició de vacunes)	39.573.147,23 €
Inversions	0,0 €
TOTAL	107.368.333,25

Despeses 2013

Font: Departament de Salut

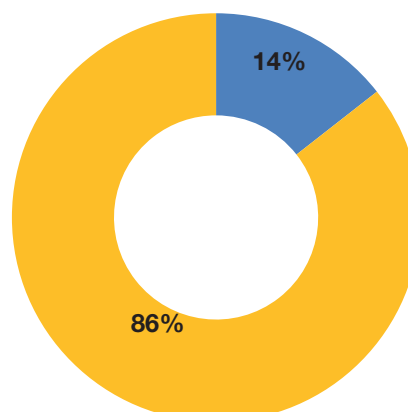
- Transferències corrents
- Remuneració del personal
- Despeses corrents de béns i serveis

Taula resum ingressos 2013

Taxes (Principalment escorxador)	15.500.000,00 €
Transferències corrents rebudes del Departament de Salut	91.868.333,25 €
TOTAL	107.368.333,25 €

Ingressos 2013

Font: Departament de Salut

- Transferències rebudes Dep. Salut
- Taxes (Principalment escorxador)

Protecció de la salut

La protecció de la salut és el conjunt d'actuacions de les administracions sanitàries destinades a preservar la salut de la població davant els agents físics, químics i biològics presents en el medi. Les accions es divideixen en tres grans àrees: la salut ambiental, la salut alimentària i la prevenció de pràctiques de risc sanitari.

Les actuacions en salut ambiental s'orienten vers la vigilància i el control dels agents físics, químics i biològics presents en els diferents elements del medi i en les indrets de convivència humana. Les intervencions en salut alimentària es destinen al control i vigilància dels agents esmentats que són presents en els aliments o els que poden vehicular, així com en establiments alimentaris i pràctiques de comercialització. Les actuacions de prevenció de pràctiques de risc sanitari protegeixen la salut de les persones davant pràctiques de risc sanitari, com ara la gestió de residus en centres sanitaris, les pràctiques de tatuatge, pírcing i micropigmentació i la policia sanitària mortuòria.

Control d'establiments, centres, instal·lacions i serveis

Els establiments, centres, instal·lacions i serveis que poden generar riscos per a la salut estan sotmesos a control de les administracions sanitàries que verifiquen que compleixen els requisits establerts a les normatives que els són d'aplicació. Els principals àmbits d'intervenció sobre els que realitzen actuacions de control són els següents:

- Aliments i establiments alimentaris.
- Aigües de consum humà.
- Instal·lacions amb risc de dispersió de legionel·la.
- Productes químics i ús de biocides.
- Centres que gestionen residus sanitaris.

Preservar la salut de la població davant els agents físics, químics i biològics presents en el medi

L'any 2013 s'han realitzat més de 70.000 inspeccions a establiments, centres, instal·lacions i serveis objecte d'intervenció en protecció de la salut.

Línia de servei: Protecció de la Salut

Vigilància analítica

Es duu a terme fonamentalment en equipaments propis de la xarxa de laboratoris de salut pública de l'ASPCAT. Pel que fa a la vigilància analítica, el nombre de mostres analitzades el 2013 ha estat similar al d'anys anteriors, excepte en el cas de mostres d'encèfals d'animals, a causa d'un canvi normatiu.

Taula evolució mostreig 2010-2013

	2013	2012	2011	2010
Aliments	15.227	13.848	12.647	16.103
Encèfals d'animals	5.955	12.337	15.633	16.222
Aigua de consum humà	2.356	2.462	2.245	4.501
Instal·lacions dispersió legionel·la	1.061	575	626	1.803

S'han analitzat 24.649 mostres que han permès identificar possibles riscos i realitzar les mesures necessàries per prevenir-los.

S'han analitzat 24.649 mostres que han permès identificar possibles riscos i realitzar les mesures necessàries per prevenir-los.

Gestió d'alertes

Les alertes sanitàries es gestionen a partir de les xarxes d'informació ràpida, que funcionen les 24 hores del dia en l'àmbit de la Unió europea, l'Estat espanyol i les comunitats autònomes. L'any 2013 s'han gestionat 159 alertes sanitàries, que han evitat que els riscos sanitaris detectats entrin o es distribueixin per la cadena alimentària, pel medi o l'entorn proper a les persones. La xifra es manté estable al llarg dels anys.

- 75 alertes alimentàries (SCIRI) Sistema Coordinat d'Intercanvi Ràpid d'Informació d'aliments
- 84 productes químics (SIRIPQ) Sistema Coordinat d'Intercanvi Ràpid d'Informació de productes Químics

159 alertes sanitàries que han evitat que els riscos sanitaris detectats entrin o es distribueixin per la cadena alimentària, pel medi o l'entorn proper a les persones

Gestió de Registres Oficials

Pel que fa a la gestió del Registre Sanitari d'Indústries i Productes Alimentaris de Catalunya (RSIPAC) i del Registre Oficial d'Establiments i Serveis Plaguicides (ROESP), l'activitat del 2013 ha estat superior a la dels anys anteriors a conseqüència de canvis normatius.

Línia de servei: Protecció de la Salut

Taula evolució inscripcions 2010-2013

		2013	2012	2011	2010
RSIPAC	Nre. indústries inscrites	19.340	17.837	17.366	17.564
ROESP	Nre. establiments i serveis inscrits	1.057	976	960	985

El sistema de control oficial dels aliments i establiments de Catalunya s'ajusta als requeriments exigits pels reglaments de la Unió Europea.

Auditories externes. Comerç interior

El sistema de control oficial d'aliments de Catalunya és auditat per l'Oficina Alimentària i Veterinària (OAV) de la Comissió Europea amb l'objectiu d'avaluar el compliment de les normes de la UE i assegurar que els sistemes de control són eficaços.

Durant el 2013, s'han rebut set auditories de l'OAV. El resultat d'aquestes auditories ha fet palès que el control oficial que duu a terme a Catalunya, tot i que té marge de millora, ofereix les garanties necessàries sobre la qualitat sanitària de l'elaboració dels aliments.

Auditories externes. Comerç exterior

Així mateix, s'han rebut 8 auditories de països tercers (Unió Duanera, Xina, Malàisia, Perú, Taiwan, Corea del Sud i Israel) de control d'establiments alimentaris per a l'exportació i en aquestes visites s'han auditat 48 establiments alimentaris i 3 laboratoris de salut pública. L'ASPCAT ha adaptat el control oficial alimentari que aplica sobre les indústries alimentàries exportadores els requisits que exigeixen les autoritats dels països tercers esmentats per autoritzar-ne la importació.

L'ASPCAT ha adaptat el control oficial alimentari que aplica sobre les indústries alimentàries exportadores als requisits que exigeixen les autoritats dels països tercers esmentats per a autoritzar la importació.

S'han tramitat 648 expedients de no-conformitat, 100 de noves autoritzacions, 121 de renovacions d'autoritzacions, en total, 869 expedients, així com els resultats de les 630 mostres específiques de control oficial en establiments exportadors.

Serveis dels laboratoris de l'Agència

A fi d'incrementar les prestacions i els serveis a particulars, empreses i institucions en el marc de l'activitat laboratorial i millorar la competitivitat de les empreses que accedeixen als mercats internacionals, s'ha publicat una ordre de preus públics de prestació dels serveis dels laboratoris de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, que permet posar a l'abast d'aquestes necessitats la xarxa oficial de laboratoris.

Avaluació de riscos ambientals

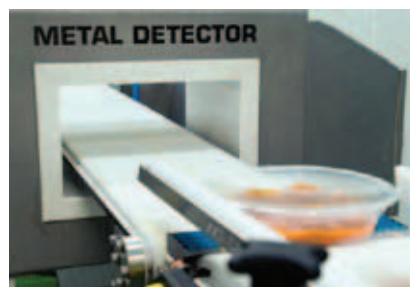
La valoració dels riscos de qualsevol element del medi i l'elaboració de criteris i recomanacions per prevenir aquests riscos són tasques prioritàries de l'Agència. El 2013 es destaquen les recomanacions de les mesures de prevenció a adoptar davant d'un preavis de superació dels nivells d'ozó troposfèric a l'atmosfera i el material de sensibilització ciutadana per a la prevenció i control del mosquit tigre.

Informació per a la població sobre els possibles riscos per a la salut dels camps electromagnètics de radiofreqüència.

Sistemes i tecnologies de la informació

Així mateix, s'han engegat nous reptes en l'àmbit dels sistemes i tecnologies de la informació per agilitzar i estalviar tràmits presencials a l'administrat. En aquest sentit, s'ha iniciat la implementació dels nous formularis per a la tramitació electrònica del Registre Sanitari d'indústries i Productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC) en la seva etapa de sol·licituds inicials.

En el conjunt de l'Agència s'ha avançat en el desenvolupament i implantació dels sistemes d'Informació, consolidant l'aplicació RSIAPS com plataforma de recollida i explotació d'informació derivada de les actes de control, mitjançant l'ús del bolígraf òptic.

Altres actuacions

En el marc del control de la comercialització i ús de productes químics, hem participat en el projecte europeu EURODETER de control del compliment del Reglament europeu de detergents. Així mateix, s'ha elaborat informació per a la població sobre els possibles riscos per a la salut dels camps electromagnètics de radiofreqüència, disponible al web de la Generalitat de Governança radioelèctrica.

Recomanacions de les mesures de prevenció a adoptar davant d'un preavis de superació dels nivells d'ozó a l'atmosfera.

El programa pluriennal 2012-2014 per a la prevenció i control de la mosca negra a les comarques afectades permet una millora de l'efectivitat de les actuacions. En aplicació de l'Acord de Govern pluriennal 2012-2014 (Departament de Salut, DTS i DAAM) s'han signat Convenis de col·laboració 2013 amb Diputació de Tarragona, Dipsalut, Consorci de Serveis Agroambientals del Baix Ebre i el Montsià i Mancomunitat Intermunicipal de Servei de Control de Mosquits de la Badia de Roses i Baix Ter.

En el marc del control de pràctiques de risc sanitari, destaca l'actuació feta en matèria de Policia Sanitària Mortuòria. L'any 2013 s'han fet a Catalunya 12.257 actuacions sobre establiments i equipaments funeraris, cementiris i pràctiques sanitàries sobre cadàvers i restes cadavèriques.

Pel que fa a serveis en gestió legislativa, formulació de criteris i difusió de recomanacions a la població, s'han elaborat 51 posicionaments en projectes legislatius en matèria de protecció de la salut i 30 respostes a preguntes parlamentàries; s'han fet 20 Publicacions en web adreçades a professionals i parts interessades; i s'ha respost a 1.692 consultes de salut alimentària, salut ambiental, registres i laboratoris, posicionant criteris d'empreses, consultores, associacions sectorials i particulars.

L'any 2013 s'han fet a Catalunya 12.257 actuacions sobre establiments i equipaments funeraris, cementiris i pràctiques sanitàries sobre cadàvers i restes cadavèriques

Línia de servei: Protecció de la Salut

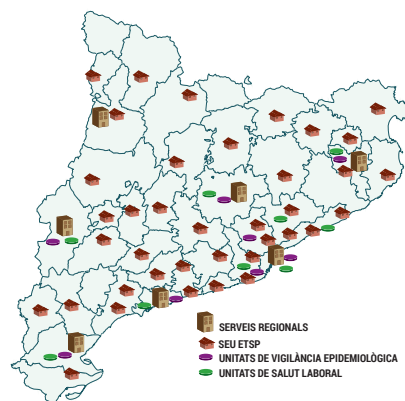
Especialment en el territori

Barcelona

- S'han diagnosticat 7 casos de triquinosi en carn de porc senglar en sales de tractament de caça.
- S'ha gestionat la investigació de 17 brots de legionel·losi. S'han gestionat 150 alertes d'origen alimentari i ambiental.
- S'han tramitat 3.373 expedients registrals d'empreses d'àmbit alimentari.

Catalunya central

- S'ha realitzat la tramitació de 73 expedients d'exportacions, (24 renovacions per exportar a Corea del Sud, 17 noves sol·licituds per exportar a països tercers i 32 avaluacions dels requisits per exportar a la Unió Duanera).
- S'han realitzat un total de 187 preses de mostres dins del programa de mostreig oficial per la UD, de les quals s'han obert 11 expedients de seguiment per no conformitats.

Terres de l'Ebre

- S'han renovat 34 convenis de prestació de serveis amb els ajuntaments.
- S'ha fet un control i seguiment continuat en xarxes d'aigües dels nivells de contaminants procedents de les obres de descontaminació del pantà de Flix, amb resultat satisfactori.
- S'ha participat en l'exercici NERIS sobre l'actuació en una postemergència nuclear.

Girona

- Repunt important en les activitats de control oficial per a l'exportació als països de la Unió Duanera de Rússia, Bielorrússia i Kazajistan.
- El laboratori ha incrementat considerablement les analítiques que fa de productes elaborats d'altres comunitats autònomes ja que està autoritzat per l'anàlisi de carn i productes carnis destinats als Estats Units.

Línia de servei: Protecció de la Salut

Tarragona

- Participació en el Pla de contingència per la descontaminació del pantà de Flix.
- Seguiment de la contaminació per una fuga de nafta de l'aqüífer del riu Francolí.
- Implementació del procediment de classificació de les aigües de consum humà (PROCART).
- Valoració de la qualitat de l'aigua regenerada utilitzada al complex petroquímic de Tarragona.
- Gestió dels riscos sanitaris del Programa de Recuperació d'Aliments Frescos de l'Ajuntament de Reus.

Lleida i Alt Pirineu i Aran

- S'han reforçat els sistemes d'avaluació per exportar carn i productes carnis als països de la Unió Duana.
- S'ha reforçat la col·laboració amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural en temes de benestar animal, frauds alimentaris i comunicacions d'actuacions en escorxadors.
- S'ha consolidat l'ús del bolígraf digital i el SIAPS en el Programa de control de la legionel·losi en circuits de refrigeració.
- S'ha establert la comunicació amb els ens locals mitjançant la plataforma EACAT.

Línia de servei: Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Les intervencions en promoció de la salut van adreçades a fomentar la salut de la població. Utilitzen estratègies de capacitat de la població mitjançant la informació, la sensibilització i l'educació per a la salut, que faciliten les opcions saludables i afavoreixen la creació d'entorns promotors de salut. Es tracta de capacitar els ciutadans i les comunitats perquè puguin prendre les decisions que siguin més positives per a la seva salut en un entorn facilitador. Altres aspectes que cal destacar són el suport a xarxes d'agents comunitaris i la tasca intersectorial, que treballen per a l'equitat i garanteixen la sostenibilitat de les intervencions.

Les intervencions en prevenció de les malalties van dirigides a prevenir problemes concrets mitjançant immunitzacions, consells, cribatges i tractament precoç i seguiment. Una de les activitats preventives amb més bona relació cost-efectivitat són les vacunacions: s'eviten més de 35.000 casos de malaltia en l'etapa maternoinfantil, de vital importància en el desenvolupament i la salut futura de l'infant.

El consum de tabac, una alimentació inadequada i el sedentarisme (conjuntament amb el consum de risc d'alcohol) són la base de la majoria dels problemes de salut crònics que causen la majoria de la morbiditat, actualment, a Catalunya.

Activitats de l'any 2013

Impuls del Pla integral de promoció de la salut a través de l'activitat física i l'alimentació saludable en col·laboració amb tots els sectors implicats.

Durant l'any 2013, amb el **programa AMED** es van acreditar 50 establiments nous com a promotors d'alimentació mediterrània amb 7.889 comensals nous per dia; el total de comensals és de 43.821 en 289 establiments.

També es van dur a terme 240 revisions de **programacions de menús escolars**, que cobreixen 71.608 escolars.

El **Pla d'activitat física, esport i salut (PAFES)** va finalitzar la implementació al territori, de manera que tots els CAP de Catalunya van participar en el procés de formació. Més de 133.975 persones han passat de ser sedentàries a fer una activitat física saludable.

Capacitar els ciutadans i les comunitats perquè puguin prendre les decisions que resultin més positives per a la seva salut en un entorn facilitador

Línia de servei: Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Es va celebrar el **Dia Mundial de l'Activitat Física 2013** amb la Secretaria General d'Esports, amb **174.771** participants en 276 esdeveniments i 391 entitats.

Es va celebrar la **I Caminada de la Salut Pública** «A bon pas fem salut», amb 300 participants.

Per promoure l'alimentació infantil saludable, l'**ASPCAT** i la **Creu Roja** van signar un conveni. En el mateix context, es va elaborar un decàleg de consells i indicacions per a les famílies sobre com comprar aliments de manera equilibrada i amb pressupost ajustat: «**Menjar sa amb pocs diners**».

En la 50a edició del **Festival de la infància 2013-2014** «Colors, sabors i molta marxa» es va instal·lar un estand per promoure el joc actiu i l'alimentació saludable entre els infants de tres a deu anys. Hi van participar més de 1.800 infants d'aquesta edat.

Es va elaborar el document de bases per al foment de l'**envelliment actiu i saludable**.

Es va participar a la **Fira Gran «Actius amb salut»**, adreçada a la gent gran, amb una conferència, una caminada, tallers i materials sobre estils de vida saludables.

Salut maternoinfantil

S'ha ampliat la cobertura del **Programa de cribratge neonatal de malalties congènites** a la prova del taló, amb la inclusió de 19 noves malalties que s'afegeixen a les tres ja existents. Per tant, actualment es poden detectar precoçment 22 malalties, amb la qual cosa es pot modificar la història natural i millorar la qualitat de vida dels infants afectats.

La cobertura total del **cribratge prenatal** ha estat del **85%** de les gestants de la xarxa pública de Catalunya, i des del primer trimestre ha augmentat fins al **91,6%**. Ha permès detectar 209 fetus amb afectacions.

S'ha elaborat un pla per a la **promoció de la salut afectiva i sexual** amb la Universitat de Barcelona.

Línia de servei: Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Pel que fa a la inclusió de les sospites al Registre Unificat de **Maltractaments Infants** (RUMI) als hospitals, l'any 2013 es van declarar 387 sospites; el 88% de les declarades van ser a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA).

Salut i escola. Durant el curs 2012-2013 s'han fet: 13.113 consultes i 6.782 activitats d'educació per a la salut (tallers, programes, xerrades, etc.).

Prevençió i control del tabaquisme

Catalunya, seguint les propostes del Consell Assessor de Tabaquisme, ha estat capdavantera a l'hora d'afrontar la problemàtica de la cigarreta electrònica entre d'altres actuacions, una instrucció del CatSalut en prohibeix la venda i el consum en centres sanitaris.

Continua el **desplegament dels programes d'atenció primària, hospitals i embaràs sense fum** amb cobertures superiors al 85%.

La formació en línia dels programes «**Infància sense fum**» i «**Atenció primària sense fum**» ha arribat a més de 1.682 professionals.

També, un total de 4.431 alumnes de secundària van completar el **programa «Classe sense fum»**

Més de 70.000 persones han deixat de fumar i 15.927 inspeccions mostren que el compliment de la llei continua sent òptim. En el 98,6% no s'observa consum de tabac. Hi ha hagut 168 expedients incoats.

En el marc del PINSAP s'ha continuat donant suport a les activitats de prevenció de lesions de trànsit i promoció de la mobilitat saludable i segura en col·laboració amb els departaments d'Interior i de Territori i Sostenibilitat. També s'ha continuat col·laborant amb el Departament d'Interior en accions orientades a la prevenció d'ofegaments i de lesions derivades de la manipulació d'articles pirotècnics, i en l'anàlisi conjunta de dades sobre mortalitat per causes externes amb l'Institut de Medicina Legal de Catalunya del Departament de Justícia.

Línia de servei: Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Prevenció de malalties transmissibles mitjançant vacunacions

S'ha desenvolupat el **sistema informatitzat de vacunes de Catalunya (SIVAC)**, que permet fer una gestió logística acurada en tots els centres vacunals. Durant el 2013 es van subministrar 2.831.261 vacunes. Les cobertures vacunals es mantenen elevades, al voltant del 90% el primer any de vida.

Lluita contra les desigualtats

Ha continuat el desplegament del **Projecte de mediació intercultural en salut** amb la Fundació «La Caixa» i la participació en projectes internacionals de recerca en immigració i multiculturalitat.

Continua el desplegament del **programa «Salut als barris»**, en el qual s'han incorporat dos barris més.

Es participa en l'**Observatori de Salut i Crisi** amb l'AQuAS, en el marc del PINSAP. El PINSAP té diverses actuacions en el marc de la lluita contra les desigualtats.

Es participa en el **Pla de pobresa**.

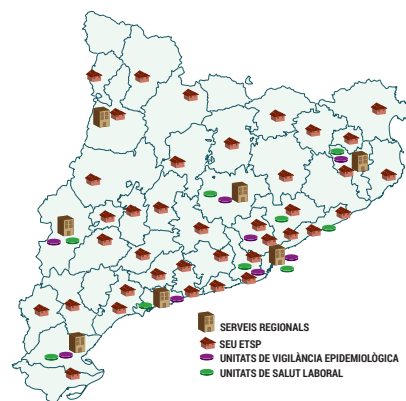
Amb el Departament d'Ensenyament, es continua el desplegament, actualment en 15 zones de Catalunya del pla **«Salut, escola i comunitat»**, que engloba el programa «Salut i escola».

Línia de servei: Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Especialment en el territori

Barcelona

- S'han acreditat 19 nous establiments AMED.
- S'han avaluat els menús d'11 escoles. Un 70% dels centres s'han avaluat els darrers tres anys.
- 19 escoles han participat en el programa «Classe sense fum».
- 148 àrees bàsiques (96%) estan formades en prescripció d'activitat física (PAFES).
- S'han integrat les actuacions de promoció de la salut en l'activitat pròpia dels equips de salut pública. S'han protocol·litzat cinc activitats: els programes PREME, AMED, Escales, Envel·liment Actiu i Xarxa Catalana d'Hospitals Sense Fum.
- S'ha impulsat la salut comunitària a través de:
 - PSEC a 10 municipis.
 - Tres experiències demostratives, de les quals destaquen: prevenció del tabaquisme-entorns sense fum, escolar i esportiu, al Baix Vallès Oriental.
 - Dos programes de prescripció social (Pineda de Mar i Montcada i Reixac).

Catalunya Central

- Xarxa de prevenció i control del tabaquisme amb Salut Pública, serveis sanitaris, els centres educatius i la comunitat, desenvolupant un document marc, un catàleg de serveis i recursos i l'organització d'una jornada.
- Projecte «Agents de salut comunitària» (ASACO). S'han format en salut comunitària professionals sanitaris i agents de la població, i s'ha creat un grup de treball en tres municipis del Bages. Actualment s'està fent el diagnòstic comunitari.
- Programa PreMe: s'han revisat els menús escolars del 70% de les escoles d'Osona i el 40% de les de l'Anoia.
- Programa AMED: s'han acreditat tres dels quatre hospitals de la xarxa SISCAT i la Fundació Universitària del Bages.
- PAFES: el 100% de les ABS estan formades i ha augmentat el registre d'activitat física a primària. L'acte central de Catalunya del DMAF s'ha organitzat a Manresa.

Línia de servei: Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Terres de l'Ebre

- Plans d'activitat física i esport (PAFES), amb l'atenció primària i la representació territorial de l'esport.
- Salut, escola i comunitat (PlaSEC), amb l'organització de les III Jornades sobre l'Adolescència, dedicades a la salut afectiva i sexual, i un programa d'higiene de les mans, amb la participació de 22 aules de 18 escoles, el programa «Classe sense fum», el PReME (Programa de revisió de menús escolars), etc.
- Pla integral de promoció de la salut mitjançant l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS), com «Fem salut, pugem escales» a vuit edificis oficials o dues Jornades de Restauració i Salut: l'acreditació AMED, entre d'altres.

Girona

- S'ha engegat conjuntament amb l'Ajuntament la campanya educativa «Entorn sense fum» a les escoles d'infantil, primària i secundària, a les llars d'infants i les escoles bressol i també als centres esportius.
- S'ha lliurat l'acreditació AMED a l'Hospital Sant Jaume d'Olot, entre d'altres.
- S'ha estès el PAFES a totes les ABS de la RS de Girona. S'ha celebrat el Dia Mundial de l'Activitat Física, en què s'ha promogut l'ús de les escales en edificis públics, i també s'ha organitzat una caminada a Salt amb motiu de la Marató de TV3, que es va acabar amb el dibuix d'una neurona humana.

Tarragona

- Regió pilot del programa «Beveu menys», per reactivar i formar la xarxa de referents.
- S'ha continuat impulsant de la xarxa de salut comunitària del Camp de Tarragona, i les comissions de salut pública i els seus grups de treball.
- Signatura d'un acord amb els col·legis professionals sanitaris i CatSalut per impulsar la vacunació antigripal entre els professionals.

Línia de servei: Promoció de la salut i prevenció de la malaltia

Lleida i Alt Pirineu i Aran

- Projectes sobre tabaquisme, malalties vacunables i consum de risc d'alcohol a l'Alt Pirineu i Aran.
- Seguint el PAAS, s'ha finalitzat el Programa d'avaluació i revisió dels menús escolars en centres educatius i s'ha iniciat una prova pilot de valoració organolèptica i sensorial.
- S'han acreditat diversos establiments AMED i en alguns s'hi ha incorporat el projecte «Escala».
- S'han designat referents de promoció de la salut dins els equips territorials de salut pública per treballar de manera més propera al territori.

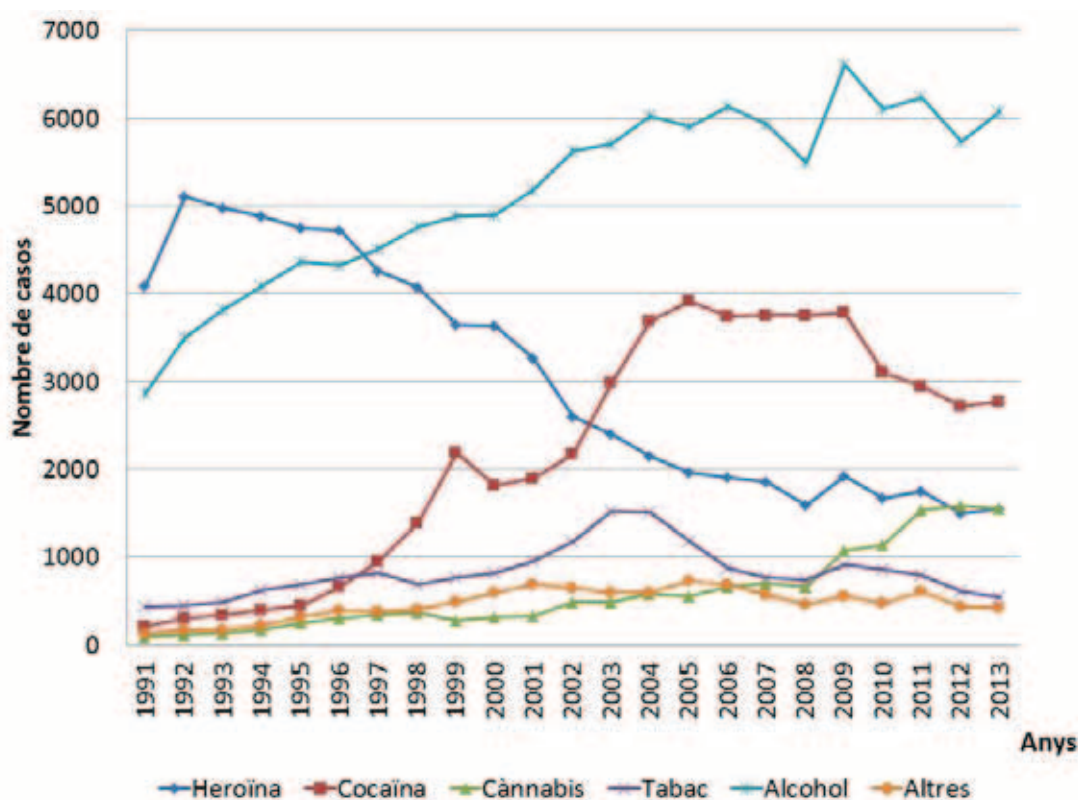
Línia de servei: Salut mental i addiccions

Addiccions

L'objectiu és desenvolupar estratègies i actuacions per disminuir el consum de drogues, minimitzar-ne els riscos associats i disminuir-ne les conseqüències negatives del consum, individualment i a la comunitat.

Disminuir el consum, minimitzar riscos i disminuir les conseqüències del consum de drogues

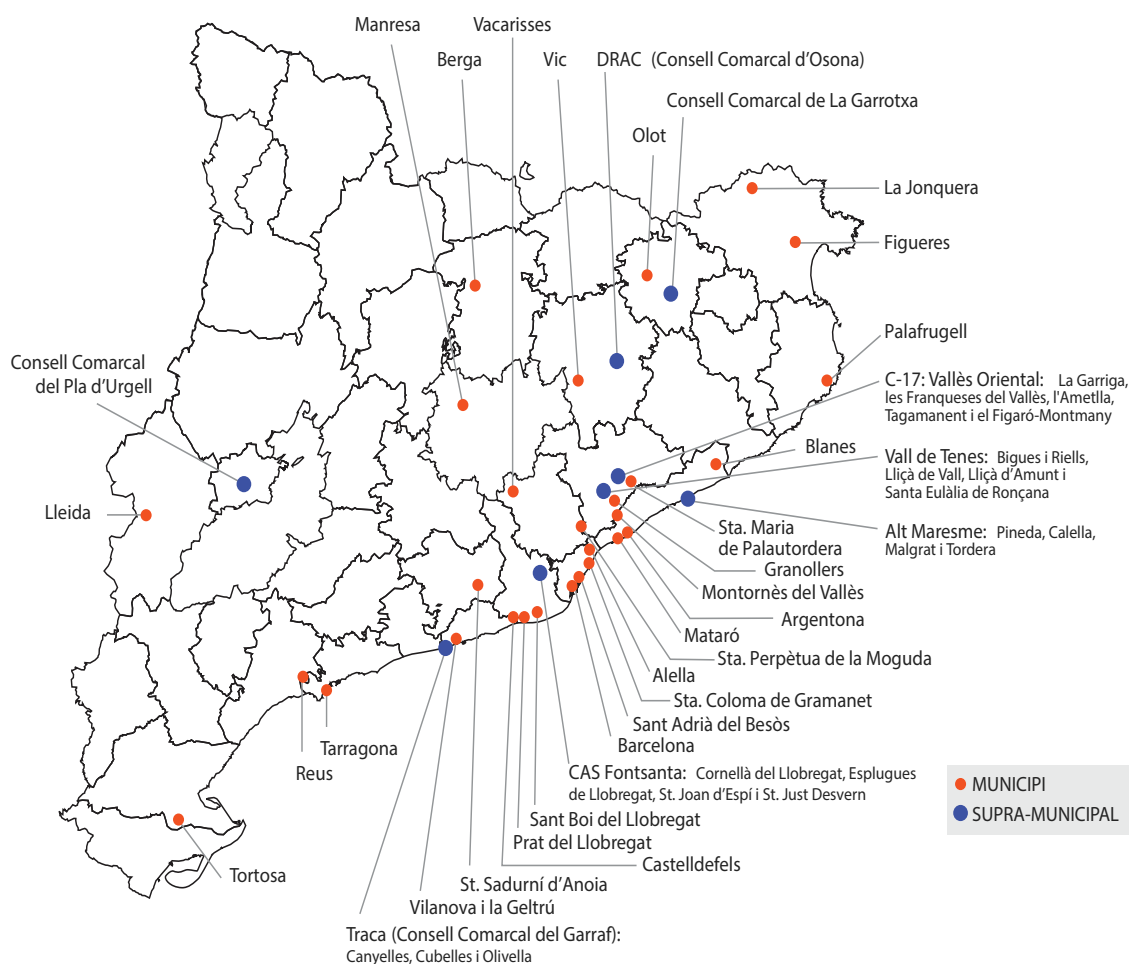
El sistema d'informació en drogodependències a Catalunya fa el seguiment de l'activitat de diferents serveis especialitzats d'atenció a les drogodependències, per tal de proporcionar dades per a la vigilància epidemiològica, la planificació i l'avaluació de serveis sanitaris.

Un dels programes de tractament d'elecció utilitzats per a la dependència a la heroïna són els **programes de manteniment amb metadona**, agonista opioide, junt amb actuacions en l'àrea mèdica, social, de salut o legal de les persones usuàries.

Línia de servei: Salut mental i addiccions

El programa d'alternativa a la sanció administrativa (ASA) de l'àmbit comunitari ofereix una mesura educativa alternativa a la sanció administrativa a aquells menors que han estat denunciats per una infracció relacionada amb el consum o la tinença il·lícita de drogues. Hi ha **36 programes** desenvolupats per administracions locals.

LaClara.info i **ElPep.info** són webs educatius en què els adolescents i joves poden trobar informació i reflexions que promouen l'**actitud crítica davant el consum de drogues**. S'han adaptat els webs a 2.0 creant dues pàgines al Facebook i un compte a Twitter per facilitar la difusió dels missatges preventius. S'ha fet el I Concurs de Guions per a les noves càpsules audiovisuals d'ElPep.info.

La prevenció del consum d'alcohol i els problemes relacionats en l'àmbit laboral.

El projecte «European Workplace and Alcohol» (EWA), liderat per ASPCAT, amb el cofinançament de la Comissió Europea, ha permès evidenciar, entre d'altres, que les intervencions de prevenció en matèria d'alcohol al lloc de treball són en general ben rebudes i valorades i poden ajudar a **augmentar la consciència i canviar el comportament amb relació a l'alcohol**. Això, i altres resultats d'experiències a Catalunya, són la base del protocol «**A la feina, alcohol i drogues 0,0**».

Els programes de reducció de danys tenen l'objectiu de disminuir les conseqüències negatives del consum de drogues tant en persones consumidores en actiu com a la comunitat.

- **El programa d'intercanvi de xeringues** distribueix xeringues i altres elements necessaris per al consum higiènic de drogues per via parenteral, i inclou la formació dels usuaris per a un consum amb menys risc i la creació d'una xarxa extensa de recursos (més de sis-cents a Catalunya) on fer un consum higiènic, aconseguir xeringues o rebre assistència en higiene, alimentació, salut, o assistència social, legal o laboral. Aquest any ha distribuït un total de 850.000 xeringues.
- **Programa de prevenció de sobredosi**, que té com a objectiu formar usuaris consumidors de drogues en el reconeixement, la prevenció i l'actuació davant d'una sobredosi, la pràctica en reanimació cardiopulmonar bàsica i la distribució de la naloxona com a antídoto per a les sobredosis per opiacis en determinats centres. Aquest any s'han format 4.500 persones usuàries.

En el marc del **projecte europeu ODHIN**, conjuntament amb Anglaterra, Polònia, els Països Baixos i Suècia, s'ha dut a terme un assaig clínic amb l'objectiu de comparar l'impacte en els professionals d'atenció primària de tres condicions diferents (formació i suport, incentiu econòmic, i derivació a un programa en línia «Veus el que beus»), amb la condició de fer el control en la taxa de cribratge i d'intervenció breu en el consum de risc d'alcohol. Un total de 239 professionals de 24 centres han visitat durant un any més de 15.000 pacients. Els resultats de l'estudi han de servir per redissenyar les accions preventives en aquest àmbit.

Línia de servei: Salut mental i addiccions

Prevenició de trastorns mentals i promoció de la salut mental

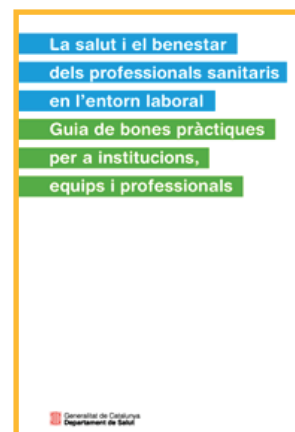
Pel que fa a la **promoció de la salut mental i la prevenció dels trastorns mentals (TM)** es duen a terme actuacions en l'àmbit de l'atenció primària, laboral i de l'avaluació de la salut mental positiva de la població, entre d'altres. La promoció té com a finalitat augmentar la salut mental positiva i reduir les desigualtats i la prevenció dels TM, reduir l'impacte de la malaltia mental en l'individu afectat, les seves famílies i la societat.

Introducció a la part bàsica de l'Enquesta de salut de Catalunya contínua de l'**escala de benestar emocional**, que avalua la salut mental positiva. La salut mental positiva té relació amb molts indicadors de qualitat de vida i permet entendre el benestar, fins i tot en etapes crítiques de la vida en què són molt presents l'efecte dels símptomes o les malalties cròniques.

Programa pilot de prescripció, que té com a objectiu disminuir el risc d'aïllament social dels pacients, millorar la salut mental positiva de les persones i la qualitat de vida mitjançant la participació en activitats del seu entorn. Hi ha actualment tres experiències pilot, a Montcada i Reixac, a Pineda de Mar i a Tarragona.

Guia «La salut i el benestar dels professionals sanitaris en l'entorn laboral. Guia de bones pràctiques per a institucions, equips i professionals». S'adreça a tots els professionals de l'assistència sanitària i combina la metodologia de prevenció de riscos laborals amb l'enfocament propi de la salut pública reforçant la participació dels agents responsables, l'autocura i el treball des de diferents nivells d'actuació.

Augmentar la salut mental positiva, reduir desigualtats i l'impacte de la malaltia mental

Línia de servei: Vigilància de la salut pública i resposta ràpida a les emergències

Vigilància de la salut pública i resposta ràpida a les emergències

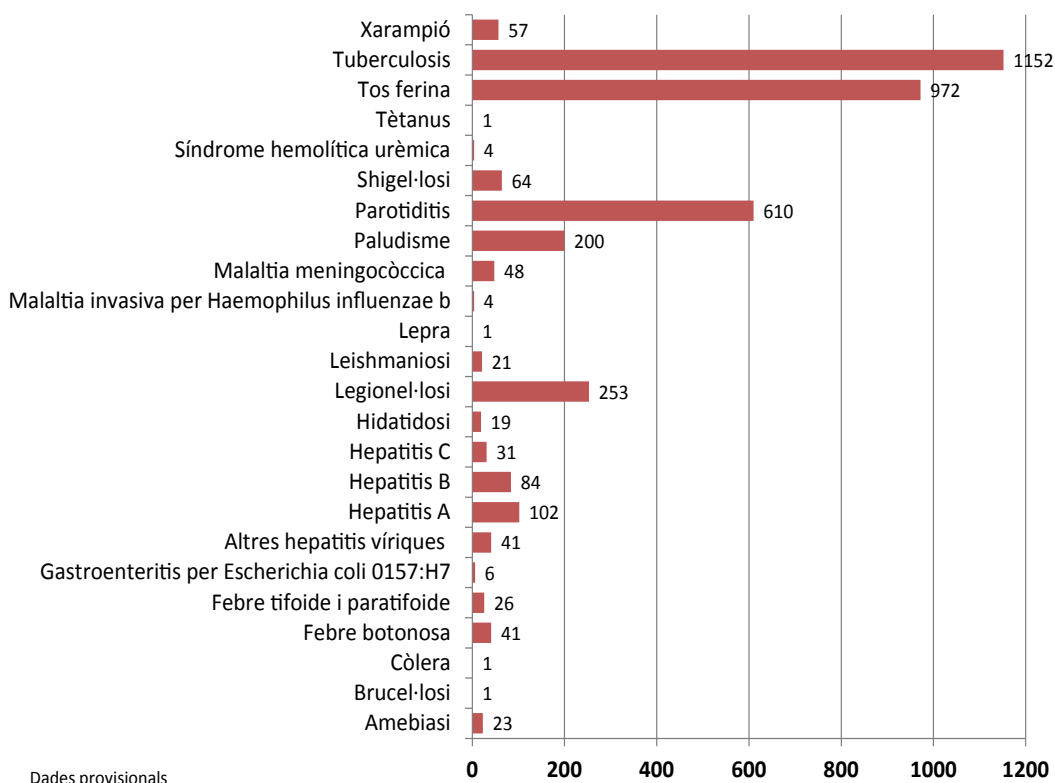
La vigilància de la salut pública és el conjunt d'actuacions destinades a recollir, analitzar, interpretar i difondre, de forma continuada, informació relacionada amb l'estat de salut de la població i dels factors que la condicionen, amb l'objectiu de fonamentar actuacions de control i millora de la salut planificades i avaluades i donar resposta ràpida davant d'alertes i emergències en salut pública.

Recollir, analitzar, interpretar i difondre informació de l'estat de salut de la població i respondre ràpidament a les emergències de salut pública

Seguiment sistemàtic de malalties i determinants de la salut

Es consolida la notificació automàtica dels centres d'atenció primària al sistema de malalties de declaració obligatòria (MDO) i s'inicia la notificació dels centres hospitalaris al sistema de vigilància epidemiològica de Catalunya. La notificació telemàtica afegeix exhaustivitat i puntualitat a la notificació MDO. Durant el 2013, les unitats de vigilància epidemiològica (UVE) van gestionar 3.698 casos de MDO.

Casos Declarats de Malalties de Declaració Individualitzada al Sistema de Vigilància Epidemiològica durant l'any 2013

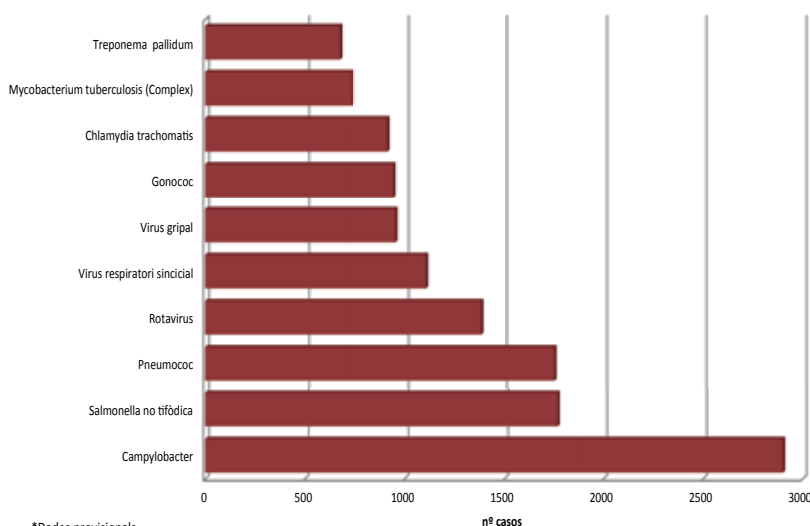
Línia de servei: Vigilància de la salut pública i resposta ràpida a les emergències

S'inicia la notificació automatitzada del sistema de notificació microbiològica a Catalunya (SNMC) d'alguns centres hospitalaris i d'atenció primària de Barcelona. L'SNMC recull casos confirmats de patògens que causen MDO i d'altres d'importants per a la salut pública.

Establir mecanismes eficaços de detecció, alerta precoç i resposta ràpida davant dels perills i riscos potencials per a la salut

L'any 2013 s'han notificat 16.078 microorganismes, dels quals els causants d'enteritis i infeccions de les vies respiratòries han estat els més freqüents amb un 39% i 30%, respectivament.

Els 10 microorganismes que amb major incidència s'han declarat a l'SNMC. Catalunya 2013*

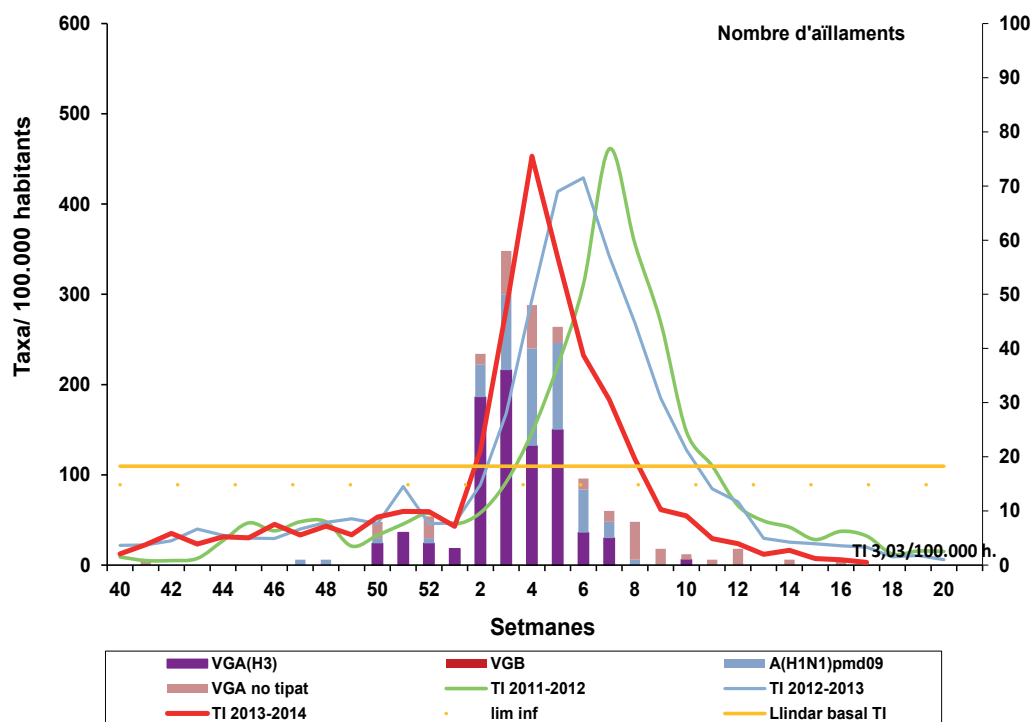

En el marc del Pla de vigilància de les infeccions respiratòries agudes, els indicadors de morbiditat corresponents a les visites ateses per síndromes gripals als centres d'atenció primària mostren que l'activitat gripal a Catalunya ha estat una activitat epidèmica d'intensitat moderada amb un període d'activitat epidèmica d'una durada de nou setmanes. El patró viral de la grip circulant ha presentat predomini del virus de la grip AH3N2 amb circulació més esporàdica de virus AH1N1pmd09. Els casos greus hospitalitzats per grip mostren una distribució similar a la d'altres temporades quant a grups d'edat i tant per cent de defuncions, malgrat que el nombre de casos ha estat superior.

Es publiquen els indicadors de salut perinatal a Catalunya el 2012 i es participa en la xarxa europea de vigilància de salut perinatal EURO-PERISTAT juntament amb 29 països que col·laboren en la publicació Health and care of pregnant women and babies in Europe in 2010.

Incidència de síndrome gripal i nombre d'aïllaments de virus de la grip A i B. Temporada 2013-2014

El setembre es finalitza el projecte europeu HIV-COBATEST (Community Based Testing Practices in Europe, 2010-2013) liderat pel CEEISCAT, el qual ha estat considerat per la Comissió Europea una peça clau per a les polítiques de millora de l'accés al diagnòstic i tractament del VIH a Europa.

Catalunya inicia la seva participació en la xarxa europea SpID-NET de vigilància activa de la malaltia pneumocòccica invasiva juntament amb nou països més. Aquest projecte, «Assessing the impact of vaccination with conjugate vaccines on the epidemiology of the invasive pneumococcal disease in Europe», està liderat pel Centre Europeu de Prevenció i Control de Malalties (ECDC).

Línia de servei: Vigilància de la salut pública i resposta ràpida a les emergències

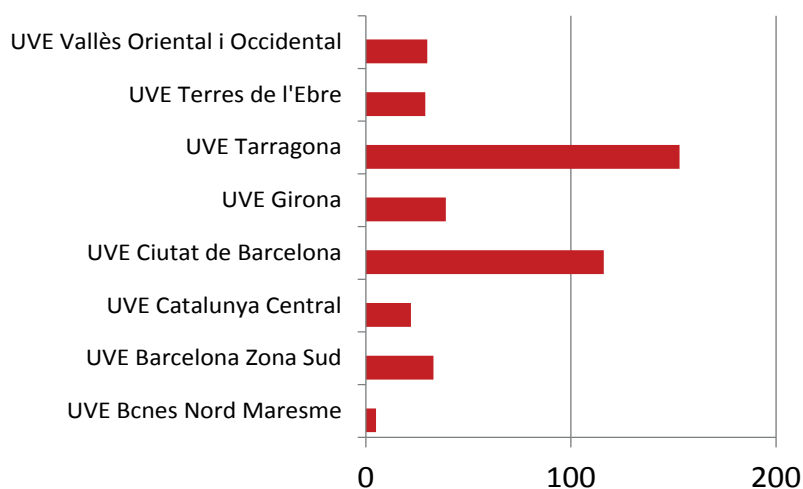
Detecció i resposta ràpida a les alertes de Salut Pública d'interès per al sistema sanitari

S'enforteix el Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC) per garantir un sistema de comunicació i gestió d'alertes sobre malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics, les 24 hores els 365 dies de l'any.

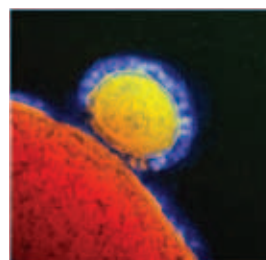
S'estableix l'alerta de nivell 1 davant d'un gos resident a Catalunya que pateix ràbia després de tornar del Marroc. Es reforça la vigilància de mossegades per animal domèstic durant sis mesos. Transcorregut aquest període sense que s'hagi detectat cap cas de ràbia es retorna al nivell 0.

Mossegades notificades per animal domèstic a Catalunya del 6 de juny al 23 de desembre 2013

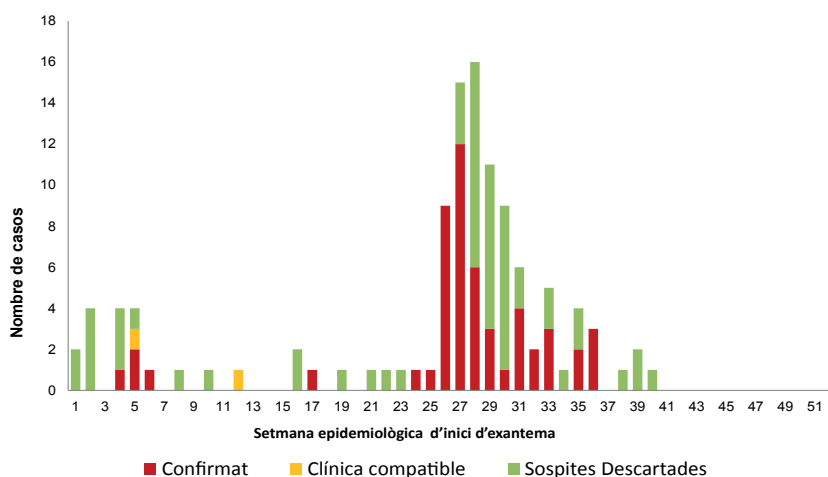
Es proporciona informació continuada i actualitzada setmanalment a ciutadans i professionals sanitaris referent a nou coronavirus (MERS-CoV), del qual es va detectar el primer cas el setembre del 2012, i al virus de la grip aviària A(H7N9). S'elabora el procediment que cal seguir a Catalunya davant un cas sospitós i preguntes més freqüents.

Línia de servei: Vigilància de la salut pública i resposta ràpida a les emergències

Es controla un brot de xarampió que afecta un total de 47 casos confirmats amb un possible vincle, alguns dels casos amb edats entre 20-40 anys, al 20th International Festival of Advanced Music and New Media Art SONAR Barcelona. Setmanalment, durant la durada del brot es difon informació adreçada a ciutadans i professionals sanitaris.

Sospites de xarampió notificades : 114
Casos de xarampió confirmats : 54

Programes específics

Coincidint amb el Dia Mundial de la Sida, se celebra la Setmana Europea de la Prova del VIH amb l'objectiu de reduir-ne el retard diagnòstic i en la qual l'ASPCAT promou la detecció precoç en àmbits assistencials, tot i que manté les intervencions comunitàries.

Per cinquè any consecutiu disminueix la incidència de tuberculosi i s'assoleix el nivell de compliment del tractament recomanat per l'Organització Mundial de la Salut. Es crea un grup de treball per a l'abordatge de la tuberculosi en els nens.

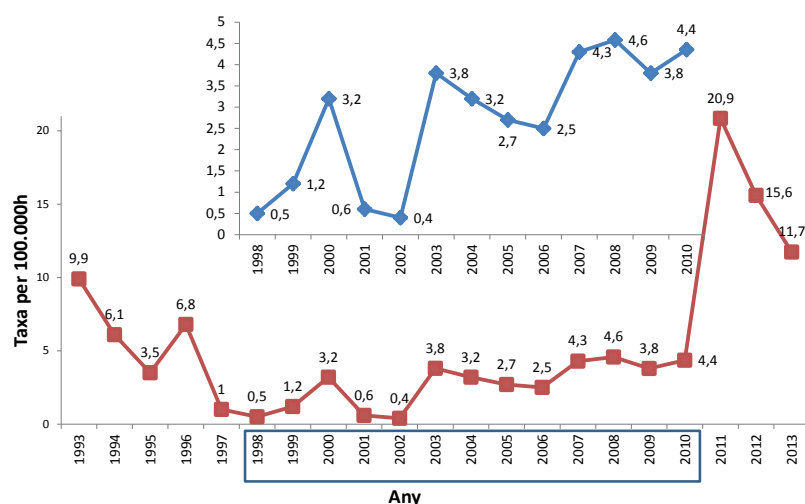
Recorda:

- Si tens tos durant dues o tres setmanes, vés al metge.
- Les persones que conviuen amb un malalt de tuberculosi s'han de fer la prova de la tuberculina per saber si els ha encomanat la infecció.
- El tractament de la infecció impedeix que el microbi de la tuberculosi s'activi o es desperti.
- La tuberculosi es cura completament si se segueix bé tot el tractament.

Línia de servei: Vigilància de la salut pública i resposta ràpida a les emergències

S'intensifica la vigilància de la tos ferina a conseqüència de l'emergència observada l'any 2011 que ha continuat durant els anys 2012 i 2013, encara que amb menys intensitat. Se segueix de prop el comportament de la malaltia, identificant els grups d'edat amb més incidència, l'estatus vacunal dels casos i altres característiques de la malaltia. Es presenta l'evolució del comportament de la tos ferina al Comitè d'Experts en Vacunes per a la revisió de les polítiques vacunals enfront d'aquesta malaltia.

Evolució de la tos ferina Catalunya 1993-2013

Malalties emergents

Es desenvolupa el protocol per a la vigilància i el control de les arbovirosos transmeses per mosquits a Catalunya consensuat amb la Comissió Interdepartamental del Mosquit Tigre.

Es consolida la implantació progressiva al territori del Programa de cribratge de la malaltia de Chagas congènita en dones embarassades i els seus nadons i la seva avaluació.

Línia de servei: Vigilància de la salut pública i resposta ràpida a les emergències

Difusió d'informació per a l'acció i coordinació

El mes de setembre es publica el primer número del nou butlletí mensual VigilànciaASPCAT, adreçat a professionals de la salut, que recull els temes d'actualitat i els aspectes més destacats en la vigilància de la salut pública. Representa una eina de millora en el retorn dinàmic de la informació de vigilància de salut pública.

El 24 d'octubre té lloc la Jornada sobre Vigilància en Salut Pública: cada dia i en cada moment. Treballem junts per millorar el futur, amb més de 600 professionals inscrits. Es tracten diversos temes des de la perspectiva del futur de la vigilància i la intel·ligència epidemiològica així com la vigilància de la salut infantil i mental. Hi participa l'OMS per analitzar l'eficiència i la sostenibilitat dels sistemes de salut des de la perspectiva de salut pública.

Línia de servei: Seguretat alimentària. **Agència Catalana de Seguretat Alimentària**

Agència Catalana de Seguretat Alimentària

La seguretat alimentària és una responsabilitat compartida i implica tots els agents econòmics amb responsabilitats en seguretat alimentària i totes les administracions que vetllen per garantir un elevat grau de salut i seguretat de la població.

Per impulsar un sistema integrat i eficient d'intervenció en tota la cadena alimentària i mantenir un alt nivell de seguretat alimentària a Catalunya, l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) presta una sèrie de serveis entre els quals destaca:

- la planificació estratègica;
- la resposta a les demandes d'assessorament i suport científic i tècnic a les administracions locals i altres organismes de la Generalitat de Catalunya, especialment en avaluació de riscos;
 - la coordinació transversal interdepartamental i interadministrativa i
 - la comunicació i coordinació amb els sectors de la cadena alimentària i les associacions de consumidors.

D'altra banda, l'ACSA dona resposta a les demandes i les necessitats d'elaboració de guies de pràctiques correctes d'higiene així com a les necessitats d'informació i comunicació en matèria de seguretat alimentària mitjançant diferents tipus de serveis entre els quals destaca el seu web.

Suport a la planificació de la gestió del risc en matèria de seguretat alimentària

El Govern ha aprovat el Pla de seguretat alimentària de Catalunya 2012-2016 com a instrument indicatiu i el marc de referència de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya per a totes les accions públiques en aquesta matèria.

Anualment es fa una recopilació de les dades més rellevants sobre seguretat alimentària obtingudes de les activitats realitzades en aquest àmbit pels diferents organismes involucrats i analitza la situació, amb l'elaboració d'una memòria anual: la Memòria anual sobre la situació de la seguretat alimentària a Catalunya 2011.

Línia de servei: Seguretat alimentària. Agència Catalana de Seguretat Alimentària

L'ACSA continua impulsant la coordinació de les administracions públiques amb responsabilitats en seguretat alimentària i la coordinació amb els sectors econòmics de la cadena alimentària i la societat civil mitjançant les reunions trimestrals de les comissions i els grups de treball.

Coordinació de les administracions amb responsabilitats en seguretat alimentària, amb els sectors econòmics i la societat civil

Àmbit estratègic (grups de treball)

- Coordinació interdepartamental i interadministrativa
- Consumidors i usuaris

Àmbits específics (comissions de treball)

- Autocontrols a la cadena alimentària
- Seguiment de la seguretat de la carn de boví i oví, de la seguretat de la llet, de la seguretat del porcí, de la seguretat de l'aviram, de la seguretat del peix i els productes de la pesca, de la seguretat de l'apicultura i els seus productes, de la seguretat dels vegetals

S'ha iniciat la primera **auditoria general del sistema de control oficial alimentari**, per determinar si les activitats de control oficial de la cadena alimentària i els seus resultats es corresponen amb els plans previstos, s'apliquen eficaçment i són adequats per assolir els objectius.

Avaluació dels riscos relacionats amb els aliments

S'ha constituït el **Comitè Científic Assessor de Seguretat Alimentària** com a òrgan assessor sobre aspectes tècnics i científics de la seguretat i la qualitat alimentàries.

Entre les tasques d'avaluació cal destacar la duta a terme sobre els possibles efectes adversos d'un consum excessiu de cafeïna per a la població general i per a certs grups vulnerables.

Informe: «**La seguretat de la cafeïna en l'alimentació**». En vista de les dades disponibles el Comitè Científic recomana moderar o limitar el consum de cafeïna en grups de població vulnerables i evitar el consum conjunt de begudes amb alt contingut en cafeïna i alcohol

Hi ha constituït quatre grups d'experts científics que donen suport a les tasques d'avaluació del risc de l'organització mitjançant la revisió de la informació i de les darreres dades científiques dins de l'àrea temàtica de cada grup.

Línia de servei: Seguretat alimentària. Agència Catalana de Seguretat Alimentària

- Grup d'experts en contaminants de la cadena alimentària, Grup d'experts en perills biològics, Grup d'experts en alimentació, sanitat i benestar animal, Grup d'experts en salut i seguretat alimentària

D'altra banda hi ha una xarxa d'experts externs que col·laboren amb l'ACSA que es va consolidant i ampliant.

El 2013, s'ha encarregat l'estudi «Coneixements i pràctiques de manipulació en el sector de la restauració», que conclou un nivell alt de formació declarada pel sector de l'hostaleria i la restauració analitzat.

Es fan estudis de dieta total, que són una de les principals fonts d'informació quantitativa sobre la presència de diferents contaminants químics i nutrients en la dieta. Amb aquests estudis és possible garantir globalment la seguretat de l'aliment subministrat respecte a certs perills químics i permeten establir prioritats per a possibles intervencions de gestió del risc.

Comunicació dels beneficis i riscos en matèria de seguretat alimentària

Diàriament s'actualitza el web de l'ACSA amb material i continguts d'interès en matèria de seguretat alimentària. L'any 2013 va rebre 286.148 visites, un 30% més que el 2012.

Als ciutadans

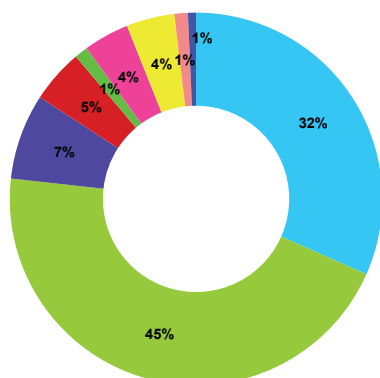
Consells en matèria de seguretat alimentària mitjançant tríptics, fitxes i vídeos.

Línia de servei: Seguretat alimentària. Agència Catalana de Seguretat Alimentària

Consultes per correu 2013

Font: Departament de Salut

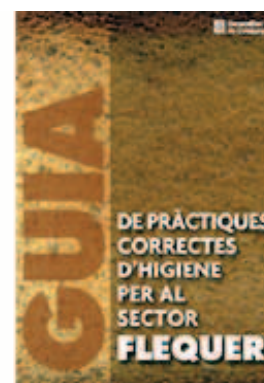
■ Particulars
■ Altres administracions
■ Associació-Gremi
■ Empreses
■ Professionals sanitaris
■ Altres organismes
■ Assessories
■ Generalitat de Catalunya
■ Mitjans de comunicació

Als prescriptors de seguretat alimentària i als professionals

Documents de la sèrie de vigilància i control en cooperació entre els organismes oficials amb responsabilitat en seguretat alimentària.

Guies de pràctiques correctes d'higiene, com a eina d'autocontrol i document de referència per als controls oficials.

Als mitjans de comunicació

L'Informe de la Seguretat Alimentària als Mitjans de Comunicació, o **informe SAM**, que és el resultat del seguiment i l'anàlisi anual de la cobertura periodística que han rebut les qüestions de seguretat alimentària a Catalunya.

Tant els professionals com els ciutadans en general fan consultes sobre qüestions de seguretat alimentària i ens demanen les nostres publicacions i altres materials divulgatius. L'any 2013 s'han rebut 427 consultes per correu electrònic.

Cal destacar la col·laboració en la **lluita contra el malbaratament d'aliments** i la promoció de l'aprofitament segur del menjar:

- Nou **apartat al web sobre malbaratament d'aliments**.
- Tríptic, cartells i vídeo. Prou malbaratament d'aliments. Campaña per no llençar cap aliment en bon estat.
- Conveni de col·laboració amb la Fundació Banc dels Aliments, el Departament de Salut i l'ASPCAT en matèria d'aprofitament i seguretat alimentària.
- Jornades «El Malbaratament d'Aliments i la Seguretat Alimentària» i «El Rol de l'Escola en la Lluita contra el Malbaratament Alimentari».
- **Informe SAM 2012** Malbaratament i demanda creixent d'aliments: com resoldre la paradoxa?.

PROU MALBARATAR ALIMENTS

A Catalunya en 2012 es van perdre 282.871 tones d'aliments aptes per ser consumits. Això s'ha qualificat com a malbaratament alimentari.

Si 282.871 tones d'aliments es perdien a les butxaques, es podrien alimentar 131.800 famílies (131.800 tones).

Per fer-ho, cada any es malbarata 34,3 kg per habitant, que equival a 1 litre de suc de fruita i 100g de pa.

Sabem que aquesta altra oportunitat de fer servir el menjar comença durant el 2012-2013 i que, amb aquest menjar, es podrien resoldre més de 100.000 famílies durant un any?

Què pots fer tu per aprofitar el menjar?

- Planifica els teus àpats**
Quants menjar a casa? Organitza, evitant sobreesforços, abans d'anar a comprar. Tria'n més de la necessitat, el congelador i el rebotador. Fes una llista de les coses que et fa falta i aprofita per comprar productes de temporada. No oblidis agafar les bones!
- Comprova la caducitat dels aliments**
A casa comprova les dates de caducitat dels aliments que tens a la nevera i evita el desaprofitament de productes que cal consumir abans. En el moment de comprar, comprova si els productes que es deterioren ràpidament tenen data reduïda per poder-los menjar.
- Pensa en la teva butxaca**
Quan desaprofitas menjar malbarates els teus diners. Compra en quantitats adequades i evita les ofertes que no s'ajusten a les teves necessitats, ja que potries no fer-ne ús. El producte més car és el que no fas servir i acaben llençant.
- Ajusta la temperatura de la nevera**
Els aliments més comensals, com carns, peixos, pollastres, etc., s'han de conservar a 4 °C. La nevera ha de mantenir a 5 °C la part central. Posa-hi un termòmetre i ajusta la temperatura. Comprova que les portes i els estancaments estan ben tancats.
- Respecta les indicacions de conservació dels aliments**
Respecta les indicacions sobre conservació presentats a l'envasat, tant per als aliments que necessiten fred com per a aquells que no, però que han d'estar resguardats de la llum, la calor i la humitat. Segueix també les instruccions d'ús en cada cas.
- Fes una rotació ordenada**
Organitza els aliments a la nevera, el congelador i el rebotador per tal de trobar la primera cosa que cal consumir primer. Així evitaries que es malbaratin i que hagin d'acabar llençant-los.
- Ajusta les racions**
Serveix-te el que saps que et menjaràs per la gana que tens i evita excés que segurament acabarà al plat i acabarà a la trinxera. Controla la quantitat pots de menjar i plat estès que en restes.
- Aprofita les sobres**
En cas que et sobri menjar, no l'aprofitis: per a la companyia de l'endemà, per a congelar i per altres receptes (soparades, pastes, cremes, compotes, etc.). Amb les huijades podries fer trinxera o pastissos. Amb les sobrees que es comencen a menjar pots fer cremes o sopes.
- Congela**
Pots congelar aliments amb data de caducitat propera que no hagin de consumir si han estat congelats adequadament. També pots congelar menjar que hagi restat, en porcions adequades, o el pa sobrant, en rodanxes.
- Fes el teu compostatge**
Si tens hort o jardí, pots fer el teu propi adob per a les plantes transformant les restes orgàniques, com les pells de fruites i verdures, en compost, un adob natural útil per a l'agricultura i la jardineria.

Salut laboral

La salut laboral engloba el conjunt de coneixements científics i d'accions polítiques que han de permetre fomentar llocs de treball saludables i empreses que promoguin la salut. La coordinació del departament competent en matèria de salut amb les administracions públiques i els organismes competents en l'exercici de les actuacions, les prestacions i els serveis en l'àmbit de la salut laboral es fa des de l'ASPCAT i té com a objectiu la promoció i la protecció de la salut dels treballadors, així com la prevenció dels problemes de salut relacionats amb el treball.

La promoció, la protecció de la salut dels treballadors i la prevenció dels problemes de salut relacionats amb el treball.

La xarxa d'unitats de salut laboral del Departament de Salut, distribuïda territorialment en les diferents regions sanitàries del Servei Català de la Salut i coordinada per la Unitat de Salut Laboral Central, configura l'element frontissa entre els dos sistemes sanitaris, el sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT) i els serveis de prevenció de riscos laborals de les empreses (SPRL) o el sistema de mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.

El catàleg de serveis de l'ASPC amb relació a la salut laboral preveu dues grans línies d'actuació, dirigides al suport dels professionals dels diferents serveis sanitaris tant del sistema públic de salut, com dels SPRL.

La cartera de serveis es concreta en els productes següents:

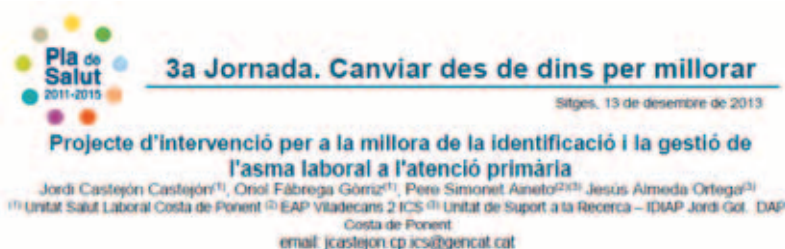
- Desenvolupar i mantenir el sistema de vigilància epidemiològica de malalties i problemes de salut relacionats amb el treball.
- Donar suport als serveis sanitaris de l'atenció primària per a la millora en l'assistència dels problemes de salut relacionats amb el treball, mitjançant millores en la detecció, notificació, procediments de gestió i formació.
- Promocionar la millora de la qualitat de les activitats sanitàries dels SPRL amb relació a la salut laboral i en especial la vigilància de la salut.
- Desenvolupar el programa de vigilància postocupacional dels treballadors exposats a amiant.

Línia de servei: Salut laboral

Aquestes línies inclouen altres activitats com l'elaboració i la difusió de documentació de referència en matèria de salut laboral, intervenció en activitats científiques, així com d'altres projectes innovadors en fase de desenvolupament com la promoció d'un model d'empresa promotora de la salut, l'abordatge estratègic de la patologia mental relacionada amb els riscos psicosocials i la millora dels sistemes de comunicació i informació entre els agents relacionats amb la salut laboral.

Principals participacions

- I Jornada de Salut Laboral, organitzada per la Secretaria de Salut Pública de Catalunya, “La Salut Laboral, una Prioritat en el Moment Actual. Construint un Futur Sostenible”.
- 3a Jornada del Pla de Salut 2013, amb la presentació de diferents pòsters per part de les USL, en què va ser premiat el de la USL Costa de Ponent: “Projecte d'intervenció per a la millora de la identificació i la gestió de l'asma laboral a l'atenció primària.”
- Celebració del Dia Mundial de la Salut Laboral i presentació de la creació de la nova Unitat de Salut Laboral del Vallès.
- Difusió dels butlletins de vigilància epidemiològica de les malalties relacionades amb el treball.
- V Congrés Català de Salut Mental i Atenció Primària 2013, amb la presentació de tres pòsters de la USL BNiM.
- Publicació del document: indicadors de salut laboral de Barcelona 2012.

Línia de servei: Salut laboral

Especialment en el territori

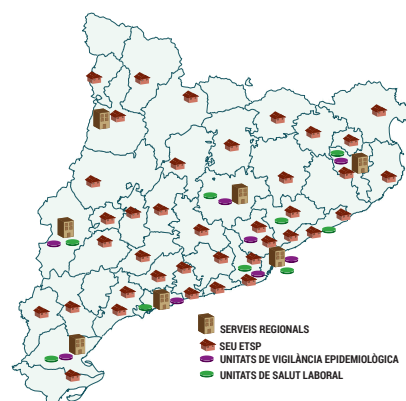
Catalunya Central

S'han notificat a la Unitat de Salut Laboral de la Catalunya Central 229 sospites de malaltia relacionada amb el treball, de les quals 211 s'han confirmat com a tal. Més de la meitat han estat trastorns musculoesquelètics relacionats amb moviments repetitius, i el 67% dels casos han estat en dones.

També s'han gestionat 115 consultes bàsicament de professionals de l'atenció primària i de serveis de prevenció.

Terres de l'Ebre

Participació en les XXIX Jornades de Ciències Mèdiques i de la Salut de les Terres de l'Ebre, organitzades per la filial de Tortosa i Terres de l'Ebre de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears, «La Salut i el Treball: Aspectes Laborals, Sanitaris i Legals».

Línia de servei: Comunicació i formació

Comunicació i formació

Canals de comunicació

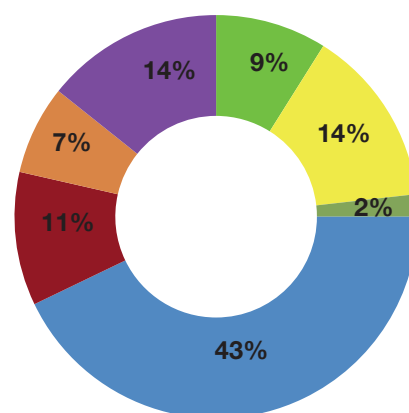
- La creació dels espais web Canal Drogues i Salut Pública i el manteniment del web Canal Salut.
- Facebook: Departament de Salut. Generalitat de Catalunya
- Twitter: @salut.cat

- Comunicació amb la premsa. S'han presentat 56 comunicacions de premsa.

Notes de premsa per àmbit

Font: Departament de Salut

- Promoció
- Protecció
- Salut laboral
- Vigilància
- ACSA
- Addiccions
- PINSAP

Línia de servei: Comunicació i formació

- Càpsules. S'han realitzat 49 càpsules divulgatives per a les pantalles dels centres de salut, Youtube, ajuntaments, biblioteques, universitats, i en forma BIT per a transports metropolitans.

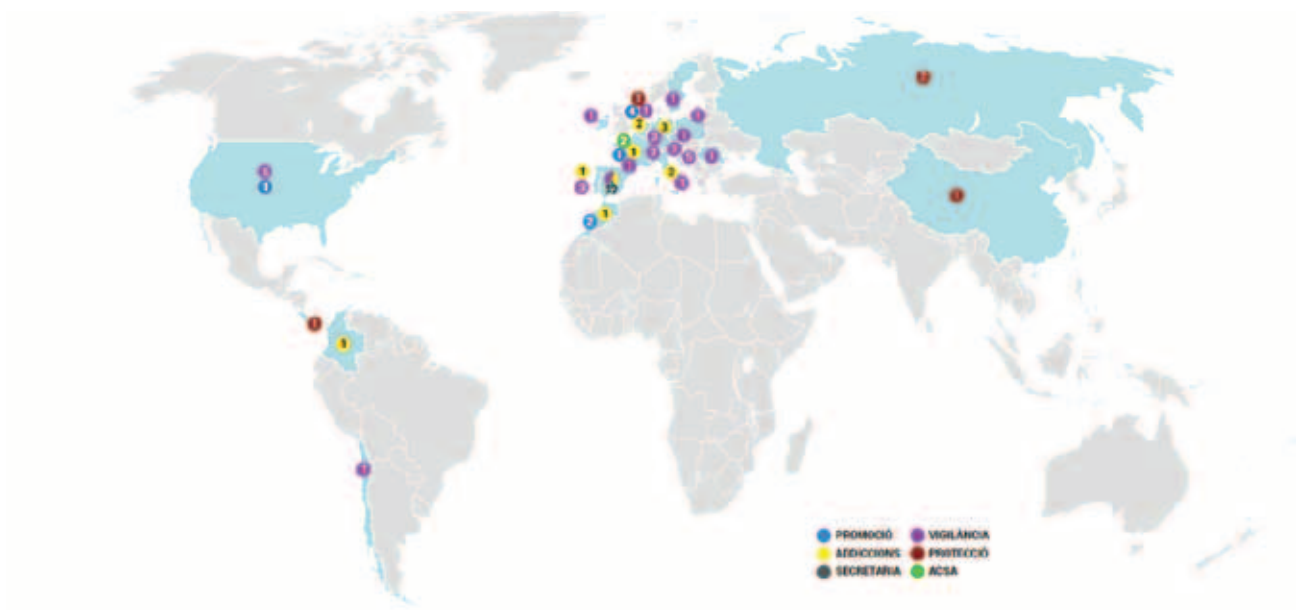
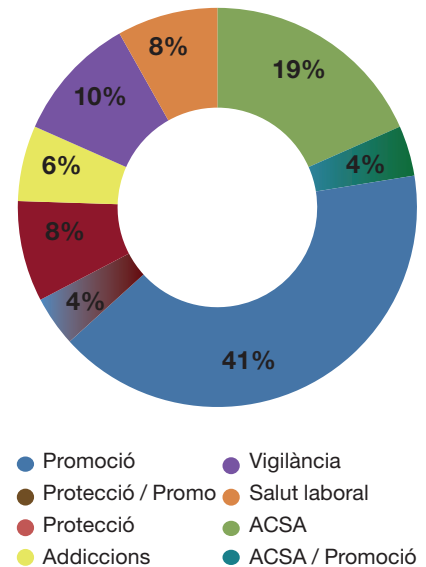

Projectes

- Projectes de col·laboració internacional. Hi ha en marxa 90 projectes de col·laboració, majoritàriament europeus.

Càpsules publicades per àmbit

Font: Departament de Salut

Línia de servei: Comunicació i formació

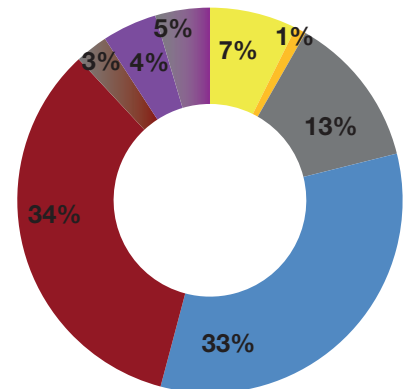
Preguntes parlamentàries

- S'ha donat resposta a 109 preguntes parlamentàries.

Preguntes parlamentàries

Font: Departament de Salut

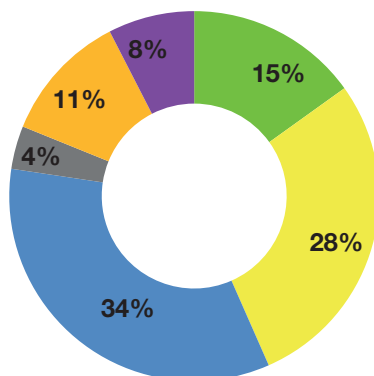

Congressos

- Organització de congressos, seminaris, jornades, reunions, sessions i tallers. S'han organitzat 53 activitats.
- Participació en congressos, seminaris, jornades, reunions, sessions, tallers. Els professionals han participat en 68 activitats.

Organització congressos

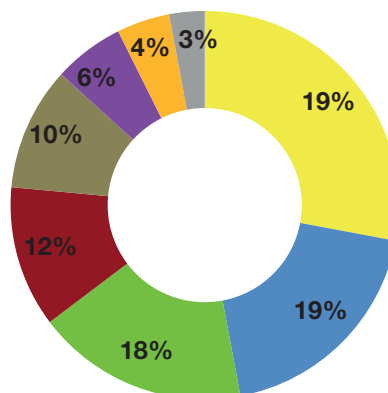
Font: Departament de Salut

● Promoció
 ● Recerca
 ● Addiccions
 ● Vigilància
 ● Salut laboral
 ● ACSA

Participació en congressos

Font: Departament de Salut

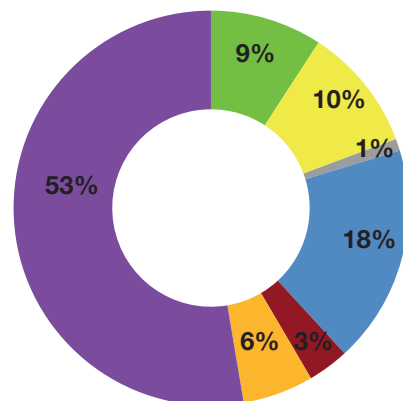
● Promoció
 ● Protecció
 ● Salut laboral
 ● Vigilància
 ● Pla de salut
 ● Addiccions
 ● ACSA
 ● Altres

Línia de servei: Comunicació i formació

- Ponències, estudis, pòsters, conferències, comunicacions, publicacions. Els professionals han presentat en diversos actes 207 treballs.

Ponències, estudis, publicacions

Font: Departament de Salut

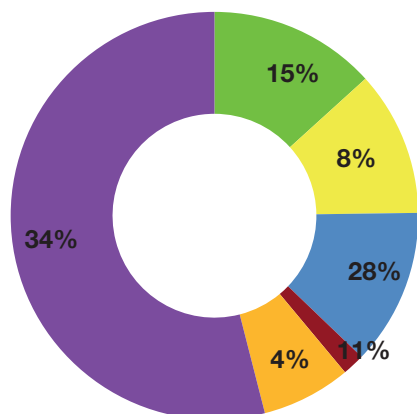

Formació

- Docència impartida. Els professionals han participat com a docents en diverses institucions impartint 113 cursos.
- Docència rebuda. Els professionals han participat com a alumnes en 118 cursos, catorze dels quals en format virtual.

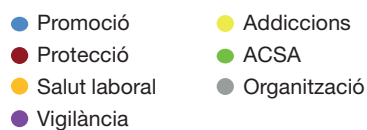
Docència impartida

Font: Departament de Salut

Docència rebuda

Font: Departament de Salut

CoP-Comunitats de pràctica.

- L'Agència impulsa l'ús de les eines que permet a la societat de la informació i el coneixement promoure la millora contínua, l'eficiència en l'ús dels recursos i l'aprenentatge individual i organitzatiu. Durant el 2013 s'han dut a terme sis projectes.

canalsalut.gencat.cat